

Τράπεζα θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

GI_V_FIL_0_143455

ΘΕΜΑ 57^ο**ΟΜΑΔΑ Α****ΘΕΜΑ Α1**

1α. Αξιοποιώντας τις γνώσεις σας, να αντιστοιχίσετε τους φιλοσοφικούς όρους (στήλη Α) με τα δεδομένα της στήλης Β.

Α'

1. ντετερμινισμός
2. δημοκρατία
3. επιχείρημα
4. γνωσιολογία
5. ηθική

Β'

- α.** Σημαίνει καταρχήν λαϊκή κυριαρχία και βασίζεται στην αρχή της πλειοψηφίας και στον σεβασμό των βασικών ατομικών δικαιωμάτων.
- β.** Η συναγωγή ασφαλούς συμπεράσματος που προκύπτει αναγκαία από αληθείς προκείμενες.
- γ.** Αναζητεί τις δυνατότητες, τις πηγές, τα είδη και τις μεθόδους απόκτησης της γνώσης.
- δ.** Ασχολείται με τις αρχές που ρυθμίζουν τις πράξεις μας.
- ε.** Σε βαθύτερο επίπεδο όλες μας οι ενέργειες καθορίζονται από δυνάμεις που δεν μπορούμε να ελέγχουμε.

(μονάδες 10)

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: ορθολογισμός (ρασιοναλισμός), μονισμός, αισθητική φιλοσοφία.

(μονάδες 15)**ΘΕΜΑ Α1****1α**

1-ε, 2-α, 3-β, 4-γ, 5-δ

1β

Ορθολογισμός: Η φιλοσοφική θεωρία σύμφωνα με την οποία η γνώση μας για τον κόσμο προέρχεται κυρίως από τον ίδιο τον ορθό λόγο και τα βασικά της στοιχεία μπορούν να αναζητηθούν στο νου μας. Η γνώση αυτή μπορεί να αποκληθεί *a priori* ή προ-εμπειρική, αφού φαίνεται να είναι δυνατή πριν ή ανεξάρτητα από οποιαδήποτε εμπειρία.

Μονισμός: Η φιλοσοφική θεωρία που υποστηρίζει ότι το πρόβλημα της σχέσης ψυχής ή νου και σώματος ή αλλιώς πνεύματος και ύλης λύνεται αν υποθέσουμε ότι, σε τελευταία ανάλυση, δεν υπάρχουν διαφορετικά είδη οντοτήτων και ουσιών, αλλά ένα.

Αισθητική φιλοσοφία: Μία από τις κατηγορίες φιλοσοφίας που περιλαμβάνονται στον βασικό κλάδο της φιλοσοφίας, την αξιολογία.

ΘΕΜΑ Α2

2α. Η φιλοσοφία, για την αρχαιοελληνική σκέψη, είναι, μεταξύ άλλων, και «τέχνη του βίου». Να εξηγήσετε με συντομία τι σημαίνει η φράση.

(μονάδες 12)

2β. Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι οι ηθικές κρίσεις δεν είναι παρά μόνο εκδηλώσεις υποκειμενικών προσωπικών συναισθημάτων. Να αναιρέσετε τη συγκεκριμένη άποψη.

(μονάδες 13)

2α

α) Η ανάλυση και η διασάφηση των εννοιών, η αιτιολόγηση των πεποιθήσεων και η επεξεργασία μιας συνολικής θεώρησης του κόσμου και του ανθρώπου σκοπεύουν ακόμα και σήμερα να μας υποδείξουν αρχές και αξίες που θα ρυθμίσουν και θα νοηματοδοτήσουν τη ζωή μας. Η θεωρία πρέπει να καθοδηγεί και τις πράξεις μας. Το πώς πρέπει αν ζούμε ως άτομα, το πώς πρέπει αν συμπεριφερόμαστε ο ένας στον άλλον, το πώς να οργανώνουμε την κοινωνία και τους πολιτικούς μας θεσμούς αποτελούν ζητήματα που απασχολούσαν και απασχολούν και σήμερα τους φιλοσόφους. Για αυτό, ιδιαίτερα για την αρχαιοελληνική σκέψη, η φιλοσοφία είναι, εκτός των άλλων, και τέχνη του βίου.

β) Υπάρχουν πολλοί φιλόσοφοι που επισημαίνουν ότι η συναισθηματική βάση της ηθικής σκέψης και πράξης μας δεν είναι τελικά τόσο υποκειμενική όσο φαίνεται. Οι περισσότεροι άνθρωποι μπορεί να συμφωνούν, για παράδειγμα, ότι τα βασανιστήρια είναι ηθικά απαράδεκτα, όχι επειδή πείθονται από ορθολογικά επιχειρήματα, αλλά ίσως γιατί είναι προικισμένοι από μια στοιχειώδη ευαισθησία και διαπνέονται από ένα συναίσθημα συμπάθειας για τους συνανθρώπους τους, που εκδηλώνεται πάντως όταν βρίσκονται σε φυσιολογική ψυχική κατάσταση.